

HASTA KATILIM PAYLARI SORUNU

Ecz. Sema KALA (*)

"Eczacı, sanat ve mesleğinin icrası sırasında veya dışında, meslek ahlak ve adabı ile bağdaşmayan hareketlerden kaçınır.

Eczacı, mesleğinin şeref ve haysiyetine aykırı olarak, açık veya gizli herhangi bir şekilde, hileli veya muvazaalı anlaşmalarla veya hediye verme yoluyla satış yapamaz; hekim veya herhangi bir şahsı aracı olarak kullanmaz; hastanın dilediği eczaneyi serbestçe seçmesine engel olamaz." (**)

(*) Serbest Eczacı

(**) Türk Eczacıları Deontoloji Tüzüğü, m:8

Deontoloji Tüzüğümüz böyle diyor. Yani eczacıların "açık ya da gizli" , "... hileli veya muvazaalı anlaşmalarla veya hediye vermek yoluyla satış yap..."malarını, "hastanın dilediği eczaneyi serbestçe seçmesine engel" olmalarını, "mesleğin şeref ve haysiyetine aykırı" görüyor tüzük.

Bilindiği gibi, bazı eczaneler, resmi kurum reçetelerinden, eczacı tarafından tahsil edilmesi gereken hasta katılım paylarını, (%10, hatta bazen %20 leri bile) hastalardan almamaktadırlar. Her bölgedeki meslektaşlarımız, kendi bölgelerindeki falan, filan eczanelerin yüzdeleri almayarak, kendi aleyhlerine haksız rekabet oluşturduklarından yakınmaktalar. Bu türden eczanelerin sayıları az gibi görünse bile, olay küçümsenemeyecek boyuttadır.

Neden küçümsenemeyeceğini birkaç maddede sıralayalım:

1- Yazımızın girişinde andığımız gibi, olay deontolojik açıdan sakıncalıdır. Sayıları az da olsa, meslektaşlarımız arasından kimilerinin deontoloji tüzüğünü, dolayısıyla meslek ahlak ve disiplinini göz göre göre çiğnemeleri az mı önemlidir?

2- Ticari açıdan, haksız bir rekabet ortamı oluşmakta, hastalar ucuz birtakım yöntemlerle yönlendirilerek, "dilediği eczaneyi serbestçe seçmesi" önlenmektedir.

3- Eczaneler, birer sağlık müessesesi durumundan çıkmakta, hastaların kolaylıkla pazarlık edebildiği, "yüzdeleri alırsanız, ben de almayan falan eczaneye giderim" denebildiği, basit ticarethanelere dönüşmektedir.

4- Yukarda saydığımız üç maddeden daha önemli bir olgu vardır ki o da şu: Hasta katılım payını tahsil etmeyen eczaneler açıkça **iskonto ihlali suçu** işlemektedirler.

Bildiğimiz gibi, herhangi bir resmi kurum reçetesi eczaneye geldiğinde, sözleşme ile belirlenen %5 indirim çıktıktan sonra, kalan ilaç bedelinin belli bir kısmı (%10 - 20) hastadan alınmakta, kalanı, ilgili resmi kurumdan tahsil edilmektedir. Yani, ödeme açısından, hasta ve bağlı olduğu kurum, birbirini bütünleyen bir taraftır. Sözleşme yapılırken, bütün eczaneler %5 indirim zaten taahhüt etmekte. Bu durumda, hastalardan katılım payını almayan eczaneler, birden bire hasta - kurum tarafına uygulanan iskontoyu %15, hatta bazen %25'e çıkarmış oluyorlar.

Oysa TEB 23. Olağanüstü Genel Kurulunda, resmi kurumlara uygulanacak iskonto oranı %5 olarak ilkeleştirilmiş, ve bunu uygulama ve takip için Merkez

Heyeti görevlendirilmişti. Şimdi bu ilke kararı bazı eczaneler eliyle, hem de çok büyük oranlarla delinmektedir. Bizce meselenin bu yanı çok daha önemlidir.

Meslek ahlakına saygılı, deontolojik kurallara uyan diğer meslektaşlarımız da bu görüşlere katılacaklardır sanırız. Ayrıca, onlar da konuyu daha da zenginleştirip, değişik sakıncalara dikkat çekebilirler. Biz şimdilik bu kadarla yetinip, neler yapabileceğimizi önermeye çalışalım.

KİMLER, NELER YAPMALI

Hasta katılım paylarının alınmaması konusu, yüzeyden bakılınca, sanki, bazı eczacılarla, bazı hastalar arasındaki basit bir alışveriş gibi görünür. Oysa konu direkt ya da dolaylı olarak, tüm eczacıları, eczacı meslek kuruluşlarını ve resmi kurumları da ilgilendirmektedir. Şimdi bu değişik kesimlerin neler yapabileceklerini tartışalım:

1- Konuyla en az ilgili olan kesim, hastalardır. Katılım paylarını ödemedikleri için memnundurlar zaten. Bizim kendi meslektaşlarımızın, "ben yüzdeleri almamakla emeklilere ve çalışanlara hizmet etmiş oluyorum." diye pişkinleştikleri bir konuda, çoğunluğu zaten dargelirli olan, dolayısıyla üç-beş yüz ya da üç - beş bin ilrası cebinde kalsın diye eczane eczane dolaşan insanları ayıplamak mümkün mü? Yani hasta bu konuda kazanan taraf görünümündedir. Sorunun çözümüne herhangi bir katkısının olması beklenmemelidir.

2- Hastaların bağlı olduğu kurumlar açısından konu daha değişiktir. Öncelikle hasta katılım paylarının alınıp alınmaması, kurumları pek ilgilendirmez gözükmektedir. Çünkü, kurumlar, eczanelere reçete bedellerini öderken, hasta katılım paylarının alındığını hesaplayıp, kalanını ödemektedirler. Bu durumda kurumun herhangi bir zararı yokmuş gibidir. Ama işin özü başkadır. Bildiğimiz kadarıyla, ilaç bedellerinin bir kısmının, katılım payı olarak hastadan alınması ile ilgili kararname çıkarken, belli başlı amaç, **ilaç tüketiminin sınırlanması** idi. Kendi cebinden belli bir yüzde ödeyen hasta, kendi bütçesini düşünerek, sorumsuzca ilaç tüketmeyecekti bundan böyle. Gereksiz ilaç tüketiminin sınırlanması açısından olumlu olan uygulama da artık bekleneni vermemektedir. Yüzdeleri almayan eczane sayısı az olmakla birlikte yüzde vermemek için semt semt dolaşan, yüzde almayan eczaneyi bulup, ilaçlarını oradan alan hasta sayısı bir hayli çoktur. Bu eğilimin kaçınılmazca daha da artacağını varsayarsak, artık kağıt üzerinde %10 - 20 eksik ödeyen ku-

rumların, asıl amaç olan , gereksiz ilaç tüketiminin sınırlanması, pratik olarak işlememektedir. Mesele bu yönüyle resmi kurumları çok ilgilendirmektedir. Dolayısıyla, kurumlar, bu konunun çözümü için uğraşan Eczacı odalarıyla işbirliği yapmalı, sorunun çözümüne katkıda bulunmalıdır.

BİZ NE YAPMALIYIZ?

"Biz" derken kastettiğimiz, eczacılar ve eczacı odalarının çeşitli organlarıdır.

Önce eczacılara bakalım: Yazımızın başından beri belirttiğimiz gibi, sayıları az, ama zararları çok olan bir kısım eczacı ve çoğunlukta olan, deontoloji esaslarına bağlı saygın meslektaşlar olarak iki kesim halindeyiz şimdi. Bazı iyiniyetli meslektaşlarımız, yüzdeleri almayan, haksız rekabet oluşturan eczacıların, uyarılarla düzeliş, meslek ahlakına yeniden uyabileceklerini düşünüyorlar. Biz bu düşüncede değiliz. Çünkü biliyoruz ki, onlar, bilerek, isteyerek, hesaplayarak bu usulsüzlüğü yapmaktalar. Ama yine de iyi niyetli arkadaşların dileğine uyarak, onları bir kez de yazılı olarak uyaralım.

- **Yüzdeleri almayarak aleyhimize haksız rekabet oluşturan arkadaşlar.** Sizler de biliyorsunuz ki yaptığımız iş, deontoloji tüzüğüne aykırıdır. İskontoların %5' i aşamayacağına ilişkin Genel Kurul kararı ve Merkez Heyeti uygulamalarına aykırıdır. Mesleki disiplin ve dayanışma ilkelerine aykırıdır. Mesleğimizin saygınlığına gölge düşürücü niteliktedir. Bugün geçici olarak, sürümden cüz' i bir kazancınız olabilir. Ama unutmayın ki sizin gibi eczaneler çoğalınca, siz de zarar görmeye başlayacaksınız. O zaman, bu uygulamayı başlatmış olmak, sizin için övünç kaynağı olmayacak herhalde. Gelin, birbirinden müşteri ayartan işportacı mantığından vazgeçin, elbirliği ile mesleğimizin saygınlığını koruyalım.

Uyarımızı yaptık. Umarız yerine ulaşır ve sorun çözülür. Ama hiç sanmıyoruz. O yüzden biz önerilerimizi sürdürüelim.

Bizler, yani deontoloji tüzüğüne uyan, meslek ahlakına saygılı eczacılar, bu sorun karşısında daha aktif davranmalıyız. Meslek ahlakına uymayan meslektaşlara karşı, eleştirici, tavrı alıcı, teşhir edici hatta tecrit edici olmalıyız. Konu iyi niyetle çözümlenecek bir konu olmaktan çıkmıştır.

Şimdi bu yazıyı okuyan eczacı arkadaşlarımız,

şayet görüşlerimize katılıyorsa:

a) Kendileri de, kısa da olsa, konuyu destekleyen, değişik boyutlarına dikkat çeken yazılar yazıp, bülten aracılığıyla daha geniş bir palatform oluşturmaya katılmalıdırlar.

b) Bu sorunun çözümü için, odamızca yapılan ve yapılacak olan girişimleri bilmeli ve desteklemelidirler.

BÖLGE TEMSİLCİLERİ

TEB Eczaneler Bölge Temsilciliği ve Eczacılar İşyeri Temsilciliği Yönetmeliği' nin 5. Maddesi, Bölge Temsilcileri' nin görevlerini 7 madde halinde sıralıyorlar. Biz bunlardan konumuzla ilgili olan 3' ünü aktaralım.

.....
"c) Buldukları birimdeki Eczacı meslektaşların birbirleri ile olan ilişkilerinde, Deontoloji kurallarına uygun hareket edilmesine özen göstererek, yardımlaşma ve dayanışmayı sağlam tutarak, muvazaa vb. konularda tesbit ve engelleyici çalışmalar yapmak,

d) Bölgelerinde kurum anlaşmaları gündeme geldiğinde, ve hakkaniyet prensiplerinin zedelenmesine izin vermeden, Bölge Eczacı Odasının kararlarına uyulmasını sağlayıcı çalışmalar yaparlar.

.....
f) Bölgesindeki Eczacıların sorunlarını ve önerilerini raporlar halinde Bölge Eczacı Odası Yönetim Kuruluna iletirler....." (Yönetmelik) (abç)

Yani, bölge temsilcilikleri, sadece nöbet çizelgesi, ya da Oda' dan gelen yazıları dağıtmakla yükümlü pasif organlar olmamalıdır. Yönetmelikte belirtilen görevlerini aktif bir biçimde yaparak yüzdeler sorununun çözülmesine önemli katkılarda bulunabilirler.

ODA YÖNETİMİ VE ÜST ORGANLAR

Burada gerek oda yönetim ve haysiyet divanına, gerekse Merkez organlarına tüzüksel yetki ve görevlerini hatırlatarak yazıyı uzatmak istemiyoruz. Ayrıca her kademede yönetici arkadaşlarımızın kanun, tüzük ve yönetmeliklerdeki görev ve yetkilerini bizlerden daha iyi bildikleri düşüncesindeyiz. Özellikle bölgemiz oda yönetimi, elinden geldiğince sorunlarımızın çözümü için çalışmaktadırlar. Ancak çok çeşitli olan sorunlarımızın çözümü için yeterli zamanı ayırmaları mümkün olmamaktadır. Bu durumda yönetim kurulu eczacıların sorun-

larını çözemiyormuş gibi bir duruma düşmektedir. Oysa, bizce, sorunların çözümüne, eczacıları da katabilirlerse, hem yönetimin yükü azalmış, hem de eczacılar kendi sorunlarının çözümünde aktif davranış göstermiş olurlar. Örneğin, yazımızın konusu olan yüzdeler sorusunda, odamız yönetimi gerçekten birşeyler yapmak istemektedir. Bu konuda neler yapılabileceğine ilişkin, TEB Merkez Heyeti' ne çeşitli yazılar yazıldığını ama cevap alınmadığını biliyoruz. Oda yönetimi Merkez heyetinin bu duyarsızlığını oda üyelerine duyurup, onların merkez heyetini duyarlılığa çağırmasına ön ayak olabilir. Biz, bu yazı vesilesi ile, TEB Merkez Heyetini, yüzdeler sorununa daha ciddi ve sonuç alıcı yaklaşıma çalışıyoruz. Ayrıca, Merkez Heyeti duyarsızlığını sürdürürse bir müddet sonra tüm eczacı arkadaşları, telgraf, telefon, ya da mektupla Merkez Heyetini uyarma kampanyasına çağırıyoruz.

SONUÇ OLARAK

Buraya kadar, yüzdeler sorununun çeşitli yönlerini tartışmaya ve ilgilileri uyarmaya çalıştık. Eleştiri ve önerilerimizi sıraladık. Yazımızı sonlarken, bu sorunun kısa ya da orta vadede çözülmemesi durumunda olabilecek durumları hatırlatalım.

a) Bu gün yüzdeler ihlali edilen deontoloji kuralları, tedbir alınmazsa, çeşitli yerlerinden delinecek, kağıt üzerinde kalacaktır.

b) Haksız rekabetten rahatsız olan, ama yüzdeleri alıp almama konusunda kararsız bir kesim eczacının varlığı biliniyor. Şayet etkin tedbir alınmazsa bu kararsız kesim de, çıkarıcılar kervanına katılacaktır.

c) Bir de, haksız rekabetten bunalan, ancak mesleğine ve kendine saygısından dolayı, kervana katılma yerine, bu tür eyilimlerle mücadele yolunu seçenler var. Bu meslekdaşlarımız, güçlerinin yettiğince dayanacaklardır. Ancak, giderek sürümlerinin düşmesi sirkülasyon sağlanamamasından dolayı, ödeme güçlüğüne girmeleri, hatta iflas tehlikesi karşısında, dayanamayıp, mücadeleyi bırakırlarsa, asıl büyük tehlike başlayacaktır. Çünkü mücadele edilmeyince yüzde sorunu, tüm eczanelere yayılacaktır. O zaman bugünkü haksız rekabeti başlatanlar, kim bilir hangi girkin yöntemlerle çıkacaklar karşımıza.

Mesleki saygınlığımızın korunabilmesi için, bu çirkin rekabetten etkilenen ya da etkilenmeyen bütün eczacı arkadaşları, sorunun çözümüne katkıda bulunmaya çağırıyoruz. Tüm meslekdaşlarımıza, onurlu ve sağlıklı bir yaşam dileriz.

BİR GAZETE MANŞETİNDEN! ...

Tebhikeli ilaç eczanelerde serbestçe satılıyor.

İşte dehşet belgesi

Bit ilacı öldürüyor

Hayvanlara yasaklanan ilacı çocuklarımızda kullanıyoruz

✓ Tanm Bakanlığı'nın 5 yıl önce "Hayvanlar için öldürücü etkisi var" gerekçesiyle yasakladığı "Lindan" maddesi içeren bu ilaçlar, insanlarda bit tedavisinde kullanılıyor

GÜNAYDIN

21 EKİM 1988 CUMA

KDV DAHİL 300 TL.

- Sağlık Bakanlığı'nın ilgisizliği yüzünden, her yıl çoğunluğu çocuk olmak üzere 4 milyon kişinin tükettiği ilacı bitle mücadele için belediyeler haksız bedava dağıtıyor.
- İlacın ana maddesi "Lindan" için tıp fakültelerinde okutulan ders kitaplarında, "Bu maddenin bit tedavisi yapılan çocuklarda sık sık ölüme neden olduğu görülmüştür" deniyor.

Osman ÜLKÜ'nün haberi 9'uncu sayfada

Zengin-fakir dinlemiyor. Her yıl yaklaşık 4 milyon bitlenme olayının çoğunluğu ilkokul çocuklarında görülüyor. Zengin-fakir ayrım yapmayan, hem gecekondular hem de lüks semtlerdeki okullarda ortaya çıkan bit salgını, sağlık alanındaki başıbozukluğun tipik bir örneğini oluşturuyor ...

tematik olan, dört yüzyet, kişisel duyarlık ve derindeki leş yunlar gibi birçok indirekt ve predispozisyon faktörleri de in-sultu ile deriden absorbe edilmişlerdir. Deri-kin rengi de absorbe olduğu olur. Tematik hastalıklar için absorbe olmasına genellikle fazla dikkatli değildir. Güneş ışığında fazla kalın kışkırtıcı absorbe olur daha zayıf olur. Çocuklara ciddi risk geçirirler. Masaj ve inderideki etkileriyle ilgili bit tedavisi yapılan çocuklarda sık sık ölüme neden olduğu görülmüştür. Yasaklanan epidemiyolojik ve tıp fakültesi absorbe olmaları. Güneş ışığında maddeli dermatitler ve zehirlemelere daha sık rastlanır. Kurum dışındaki stradan koruma hastanelerine getirilir.

İlacın ölüme neden olduğu Tıp kitaplarında geçiyor.

SAĞLIK SKANDALI !..

HAYVANLARA YASAKLANAN İLACI

ÇOCUKLARIMIZDA KULLANIYORUZ

Osman ÜLKÜ - İZMİR

* 1983 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "Hayvanların sağlığına zararlı olduğu, zaman zaman ölümlere yol açtığı ..." gerekçesiyle yasaklanan, daha sonrada zirai mücadele ilaçlarının terkiplerinden çıkarılan kapital GBHC (Lindan - Gamma Benzen Heksaklorür) maddesini Sağlık Bakanlığı' nın sorumsuzluğu yüzünden çocuklarımızda bit tedavisinde kullanıyoruz.

* Bit salgınlarının önüne geçilemediği ülkemizde her yıl dört milyonu aşkın insan çocuklarımız başta olmak üzere bu maddeyi ilaç olarak başına, vücuduna sürerek bol bol kullanıyor.

* Çevre korumacıları ve toksikoloji uzmanları aynı maddenin dolaylı yollardan bile olsa vücuda girdiğinde; akut ve kronik zehirlenmelere, karaciğer başta olmak üzere çeşitli kanserlere yol açtığını söylüyor.

* Bit ve uyuz tedavisinde Türkiye' de kullanılan ilaçların etken maddesi olan GBHC için Tıp Fakültesi ders kitaplarında bile "çocukların cildi çok geçirgendir. Bu madde ile bit tedavisi yapılan çocuklarda sık sık ölüm olduğu görülmüştür." deniyor.

1983 yılında Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından "Hayvanların sağlığına zararlı olduğu, zaman zaman ölümlere yol açtığı" gerekçesiyle yasaklanan, 1985 yılında da zirai mücadele ilaçlarının terkiplerinden çıkarılıp ilaç ruhsatlarının iptal edilmesine neden olan GBHC (Lindan - Gamma Benzen Heksaklorür) maddesini Sağlık Bakanlığı' nın sorumsuzluğu yüzünden bit tedavisinde kullanıyoruz.

Türkiye' de çeşitli firmalar tarafından üretilip çeşitli isimlerle piyasada bulunan (Kwel şampuan, Kwel Losyon, Ektopar şampuan, Bi-yuz şampuan ve losyon) ilaçların terkiplerindeki tek etken madde olan Gamma Benzen Heksaklorür maddesini her yıl 4 milyonu aşkın insanımız çocuklar başta olmak üzere tedavi amacıyla başına ve vücuduna bol bol sürerek kullanıyor. Oysa tıp fakültelerinin ders kitaplarına bile geçen madde için, bu maddeyi kullanan çocuklarda sık sık ölüm olayı gözlenmiştir" deniyor. Çevre korumacıları ise aynı madde için "Dolaylı yollardan dahi olsa bu madde vücuda girdiğinde karaciğer başta olmak üzere çeşitli kanserlere, akut ve kronik zehirlenmelere yol açmaktadır" diyor.

Yasaklanması gerekirken yaklaşık 16 yıldır Türkiye'de bit tedavisinde yaygın olarak kullanılan ilacın zararlarının anlaşılmasından sonra dahi Sağlık Bakanlığı' nın disiplinsiz çalışması yüzünden kullanılması tepkilere yol açıyor.

ÖNCE TARIM BAKANLIĞI YASAKLADI

Benzen Heksaklorür, uzun yıllardan beri DDT gibi Zirai Mücadelede ve Veteriner hekimlikte haşerilere karşı etkin bir zehir olarak kullanılmaktaydı. Ancak 2.5.1983 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü yayınladığı 112/41527 No' lu tamim ile bu maddenin hayvan ilaçlarında kullanılmasını yasaklayıp çok sayıdaki ilacın ruhsatını iptal etti. Tamimde şöyle deniyordu:

"Terkiplerinde Benzen Heksa Klorür maddesi ihtiva eden veteriner ilaçların ruhsatnameleri söz konusu maddenin yüksek kalıcı özelliğe sahip olması, organizmanın yağ dokularına bağlanıp depolanması, vücuttan atılmalarının ve parçalanmalarının çok geç ve yavaş olması, insan ve hayvan sağlığını olumsuz yönde etkilemesi ve hatta zaman zaman ölümlere de sebep olmaları nedeni ile iptal edilmiştir..."

Bugün Çukurova Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Ziraat Fakültesi Dekanı olan Prof. Dr. Osman Tekinel'in müsteşarlığı sırasında imzası ile yayınlanan tamim kısa sürede hedefine ulaştı. Piyasadaki bu maddeyi içeren ne kadar hayvan ilacı varsa hayvan sağlığı uğruna tek tek silindi. Zararlı olmayan başka maddelerle bu tür ilaçların yapılması önerildi...

Aradan iki yıl geçtiğinde Sağlık Bakanlığı'ndan, ilgili dairelerinden insanlarda da kullanılan bu maddelerin yarattığı ciddi tehlike konusunda hiç bir olumlu çalışma görülmedi...

MADDE ZİRAİ MÜCADELEDE DE YASAKLANIYOR

BHC maddesinin Veteriner İşleri Genel Müdürlüğüne yasaklanmasının iki yıl sonrasında aynı bakanlığa bağlı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü de işe el attı. Zamanın Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürü imzası ile bakan adına genelge yayınlayan M. Necdet Atala DDT, BHC ve Lindan içeren zirai mücadele ilaçlarının geniş kapsamlı olarak yasaklandığını duyuruyordu...

Hayvanlarda yasaklamanın ardından 5, zirai mücadelede yasaklamanın ardından 3 yılı aşkın zaman geçmesine rağmen, devletin televizyonlarında dahi " bit tedavisinin piyasada bulunan modern ilaçlar ile yapılması gerektiği" vurgulanıyor ama o modern ilaçların içindeki etken maddenin insana nedenli zararlı olduğundan her nedense kelime olarak dahi söz edilmiyordu...

MADDE ÇOCUK ÖLÜMLERİNE YOL AÇIYOR

Tıp fakültelerinde ders kitabı olarak okutulan Prof. Dr. Oğuz Kayaalp'in Tıbbi Farmakoloji kitabında bu madde için şöyle deniyor:

"Lindan (Gamma Benzen Heksaklorür) DDT gibi bir bileşiktir. Ticari kalitedeki Benzen Heksa Klorür (BHC) maddesinin içinde 5 izomeri vardır. Bu izomerler içinde en güçlü ve en toksit olanı Gamma formudur. Lindan %99 oranında gamma izomer içeren BHC'dir... Memeliler için aşağı yukarı DDT kadar toksiktir.

Lindan losyonu veya kremi uygulandıktan sonra ilacın bir kısmı ciltten emilir. Bir incelemede ön kol derisine bir kez uygulanan ilacın %9'unun idrarda çıktığı saptanmıştır. Bu ilaç DDT kadar toksiktir ve Merkezi sinir sistemini uyarır. Akut zehirlenmesi suistimal derecesinde sık kullanıldığı zaman olur."

Anlaşılabileceği gibi madde, baş veya vücut derisine sürüldüğünde vücut tarafından emilmektedir. Karaciğer kanserine yol açtığı yıllar önceden beri bilinen bu madde ayrıca akut yada kronik zehirlenmelere yol açmaktadır. İnsanın yağ dokularına bağlanıp atılamadığı için birikmekte zamanla ölümlere varan zehirlenmeleri başlatmaktadır.

Prof. Dr. İsmet Dökmeçi'nin tıp fakültelerinde okunan Toksikoloji kitabında ise madde için şunlar söyleniyor:

"... Çocukların cildi çok geçirgendir. Malation ve LİNDAN'la bit tedavisi yapılan çocuklarda sık sık ölüm olduğu görülmüştür. Yaşlılarda cildin geçirgenliği daha azdır. Gençlerde ise zehirlenmelere sık temasta rastlanır ."

Prof. Dr. Burhan Pekin'in "Çevre ve Kanser" adlı kitabında ise LİNDAN yine kara listede:

"Bu maddeler dolaylı yoldan insanlar tarafından alındığında bile sağlığa çok zararlı akut ya da kronik zehirlenmelere ve bunun sonucuda kansere kadar giden çeşitli hastalıklar ortaya çıkmaktadır... DDT dışında aynı yapıya sahip maddeler olan aldrin, LİNDAN, klordan, pethan gibi klorlu tarım ilaçları da DDT'ye benzeyen yakın özellik taşımakta, zamanla çeşitli hastalıklara ve karaciğer başta olmak üzere bazı kanserlere yol açmaktadır."

... Bu arada 1987 yılında Anadolu Ajansı'na Benzen Heksa Klorür maddesi konusunda demeç veren YÖK Başkanı Prof. Dr. İhsan Doğramacı da o tarihte "Tohum ilaçlamada bile olsa BHC maddesi zaten yasaklanmış bulunmaktadır. Diyarbakır' ın Dismil ilçesinde insanlarımız bu madde ile ilaçlanan buğdaydan yedikleri için Kara yara (Porfiri) hastalığına yakalanmışlardır..." diyordu.

İLAÇ PROSPEKTÜSLERİNDE "YAN ETKİSİ YOKTUR" DENİYOR...

Lindan adlı maddenin yan etkileri, öldürücü zararları bu denli ders kitaplarına dahi geçmişken, eczanelerde en çok satılan bit ilaçlarının başında gelen KWELL Lotion'un prospektüsünde şöyle deniyor:

"YAN TESİRLERİ: Yoktur.

KONTRENDİKASYONLARI: yoktur."

Kullanılış şekli bölümünde ise "Bol olarak sürünüz" ibaresi yer alıyor... Firmalar ilacın kanser yapıcı yada öldürücü etkilerinden söz etmedikleri için ve de Türkiye'de bu ilaç doktorların denetiminde kullanılmadığı için önemli bir tehlike yaratıyor.

Özellikle ilkokul çağı çocuklarında salgın halde görülen bit ülkemizde her yıl 4-5 milyon kişiyi uğraştırıyor. Başında bit görülen öğrenci en başta öğretmeni tarafından evine gönderilip, "Bitlerini temizle öyle gel" deniyor. İnsandan insana rahat geçmesi nedeni ile her türlü sosyo ekonomiye sahip şahıslarda ve okul çocuklarında bitin ise maalesef Türkiye'de ağırlıklı olarak LINDAN' lı ilaçlardan başka alternatifinin olmayışı tehlikenin daha da büyümesine yol açıyor... Açılan kampanyalarda bu şampanyalar ve losyonlar belediyeler ve devletin sağlık müdürlükleri tarafından ücretsiz olarak dağıtılıp kullanımının yaygınlaştırılması da bilinçsizce sağlanıyor.

İZMİR VE İSTANBUL ECZACI ODALARI'NIN ORTAK GÖRÜŞÜ

Konuya ilişkin görüşlerine başvurduğumuz İzmir Eczacı Odası Başkanı Ecz. Levent Kamacı ve İstanbul Eczacı Odası Genel Sekreteri Ecz. Mehmet Domaç'ın konuya ilişkin özel basın açıklaması aynen şöyle:

"Farmakoloji öğretim üyeleri GBHC için-Aşağı yukarı DDT kadar toksiktir. DDT gibi santral sinir sistemini uyarır. Ani zehirlenmesi sık, fazla kullanıldığı zaman olabilir..." diyor.

Bu bilimsel gerçek böylesine yayınlanmış iken bakanlığın denetlediği ilacın kullanım bilgisinde " BOL OLARAK SÜRÜLÜR" diyor.

Haftada bir kullanılması bir dönem önerilen bu ilaç bugün yanlış kullanma sonucu tüketici tarafından hemen hemen hergün kullanılmakta ve sağlık konusundaki her örnekte olduğu gibi sonuç bilinmemektedir.

Ancak bilimsel olarak bilinen ilaç kullanıldıktan sonra ilacın bir kısmının ciltten emildiğidir. Ve hatta önkol derisine uygulanan ilacın idrarda %9 oranında çıktığının saptanması DDT özellikli bu ilacın neden hala kullanıldığının yanıtının verilmesini yetkililer için zorunlu kılmaktadır.

Tarım Bakanlığı'nın bitki ve hayvanlara verdiği önem kadar Sağlık Bakanlığı'nın da insanlara vermesini istiyoruz.

Bu sağlık karmaşasında, bu başıbozuklukta daha fazlasını değil hiç olmazsa bitki ve hayvanlara Tarım Bakanlığı'nın gösterdiği kadarını..."

PROF.DR.M.ALİ ÖZCEL: "BU BİR GAZETECİLİK OLAYIDIR."

Ege Üniversitesi Tıbbi Biyoloji ve Parazitoloji Bölümü öğretim üyelerinden Prof. Dr. M. Ali Özcel konunun boyutlarını araştırmayı yapan Günaydın Muhabiri Osman Ülkü' den öğrendi. Maddenin zaten kuşkulu bir madde olduğunu, bu boyutlarının araştırmalardan sonra ortaya çıkmasının insanlık için sevindirici olduğunu vurgulayan Özcel, "Tarım Bakanlığı'nın yasaklamasından sonra Sağlık Bakanlığı'nın konu ile ilgilenmesi gerekirdi. Biririm yapmayan, toksik etkisi bulunmayan Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiye edeceği yeni ilaçlar kullanılmalıdır. Sanırım insanlar yerel olarak haricen kullandıklarından konu dikkat çekmemiş, maddenin absorpsiyonu ve önemli toksik etkileri dikkat çekmemiş olabilir. Devamlı kullanım söz konusu olduğunda tabiki tehlikeli olabilir. Halkında bu konuda dikkati çekilmemiş rastgele her isteyen kullanmış... Boyutlarının bir gazeteci tarafından ele alınması tıp olayından çıkmış bir gazetecilik olayı olmuş. İyi bir örnek ben bu konuyu desteklerim."

Öte yandan araştırma sırasında görüşlerine başvurduğumuz çok sayıda uzman, üniversite öğretim görevlileri, profesörler konuyu iyi bilmediklerini araştırmanın sonuçlarını bekleyeceklerini hatta maddenin hayvanlarda ve zirai mücadelede yasaklandığından dahi haberlerinin olmadığını bu nedenle görüş belirtmeyeceklerini söylediler...

BELGELER

Lindan (GBHC, Gamma Benzen Heksaklorür) maddesinin çocuk ölümlerine, kanser ve zehirlenmelere yol açtığını belgeleyen tıp kitaplarından bölümler...

Tarım Bakanlığı'nın maddeyi hayvanlarda yasakladığına dair Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü'nün 2.5.1983 tarihli tamiminin fotokopisi.

Zirai ilaçlarda maddenin yasaklandığına dair Bakanlığa bağlı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün tamiminin fotokopisi.

İstanbul ve İzmir Eczacı Odalarının yazılı açıklaması.

İlgili ilaçların prospektüsleri KWELL Lotion'da "yan etki yoktur" , "kontrendikasyon yoktur." , "bol olarak sürülür..." diyor. Diğer pospektüslerde ise ciddi yan etkileri akut ve kronik zehirlenmeler, çocuk ölümleri ve kanserojen etkiye dikkat çekilmemiş...

FOTOĞRAFLAR

"Bu bir gazetecilik olayı" diyen Prof. Dr. M. Ali Özcel.

"Bit taramalarından fotoğraflar.. Her yıl dört milyonu aşkın bitlenme vakasının en büyük kahramanları ilkokul çocukları... Bulaşma sık, bitlenme sık... ve hepside sık sık bit şampuanları ile haşır neşir. Derilerinden emilip vücutlarına giren zehirden habersiz masum yavrular... Bizim çocuklarımız..."

Piyasada her yıl iki milyona yakın adette satılan "kayıtlara göre 1987' nin ilk dokuz ayında bir milyon dörtyüzbin adet Kwell şampuan satılmış. Ayrıca Kwell Lotion, Ektopar, Bi-yuz rakamlarında yüksek..) şampuan küçük öğrencinin elinde..."

Bit şampuan ve ilaçlarından bazıları... Hepside aynı etken maddeyi içeriyor: Gamma Benzen Heksaklorür...

Görevliler bit taraması sonrası çocuklara bedava bit şampuanı dağıtarak kullanımın bilinçsizleşmesinde katkıda bulunuyor...